

N:o 15.

Af Herr Falk: Om anslag till uppförande af nödiga byggnader för folkskoleläraryrkesseminariet i Falun.

Sedan från rektor vid folkskoleläraryrkesseminarium i Falun underdånig framställning ingifvits om behof af egen lokal för nämnda seminarium, aflemnade Kongl. Maj:t till 1878 års Riksdag nådig proposition om beviljande af 72,000 kronor till uppförande af sådan lokal. Den för ändamålet afsedda ritningen med tillhörande kostnadsförslag gick ut på endast en seminariibyggnad af trä, enär enligt ett uppgjort alternativt kostnadsförslag en byggnad af sten skulle komma att erfordra en kostnad af icke mindre än vid pass 100,000 kronor. Riksdagens Stats-Utskott erkände till fullo behöfligheten af egen lokal för seminariet ur synpunkten af undervisningens intresse, men ville på grund dels af kostnadsförslagets jemförelsevis höga belopp, dels af statsverkets för det dåvarande strängt i anspråk tagna tillgångar icke tillstyrka Riksdagen att bifalla den nådiga propositionen i ämnet, utan antydde att med saken kunde anstå till en lämpligare tidpunkt. Riksdagen gaf sitt bifall åt Stats-Utskottets framställning icke blott beträffande det slut, hvartill Utskottet kommit, utan äfven hvad angår de motiv, som, under erkännande af sakens behöflighet, likväl förmådde Utskottet att råda till afvaktande af bättre tider.

Sedan dess hafva några år förgått, under hvilka svårigheterna för seminariet att nöjaktigt utöfva sin verksamhet ännu ytterligare tilltagit. Hänvisadt till nödvändigheten att hyra bostad, har det hvarken på *ett* enda ställe kunnat bereda sig ett utrymme, som lemnat tillfälle till ens den nödtorftigast tillfredsställande anordning af undervisningen, utan har måst på två ställen anskaffa undervisnings- och öfningsrum, ej heller har det varit i stånd att genom förhyrande komma i besittning af sådana undervisningslokaler, som i nämnvärd mån uppfylla de fordringar i öfrigt, hvilka med fog kunna och böra ställas på en undervisningsanstalt för här ifrågavarande ändamål.

Nu mera har den för seminariets hus ursprungligen afsedda, utom stadens plan. belägna byggnadstomten genom Kongl. Maj:ts begifvande blifvit utbytt mot en inom stadsplanen bättre och tjenligare belägen, af Kopparbergs

läns landsting och Falu stad bekostad och donerad tomt, en omständighet, som emellertid nödvändiggör frångående af förslaget att uppföra seminariibyggnaden af trä. Derjemte hafva nya ritningar blifvit uppgjorda och nytt kostnadsförslag upprättadt, gående till 56,200 kronor för byggnad af sten och 49,200 kronor af trä. Dessa ritningar hafva af Kongl. Öfverintendents-embetet blifvit granskade och gillade med uttalande af den åsigten, att byggnaden bör uppföras af sten, samt att murarne i anseende till klimatets beskaffenhet å byggnadsorten borde uppföras till större tjocklek, än hvad ritningen angifver, samt att till beredande af säkerhet mot eldfara byggnaden borde förses med brandbotten, en modifikation i byggnadsplanen, som förhöjer kostnaden med 3,800 kronor. När härtill kommer, att byggnadstomtens dränering och planering samt nödig aptering af seminariitradgård å densamma bör kunna erhållas för en kostnad af 2,000 kronor, så visar det sig, att efter den förnyade pröfning förslaget nu mera blifvit underkastadt, erforderlig lokal med stenhusbyggnad för seminariet kan åstadkommas för en sammanlagd kostnad af 62,000 kronor, en summa, hvilken med 10,000 kronor understiger det förut uppgjorda kostnadsförslaget till byggnad af trä, och hvilken följaktligen torde vara det billigaste, som kan betingas.

Det med hvarje år tilltagande antalet af inträdessökande elever i förening med andra svårigheter, hvilka härröra af de förhyrda lokalernas brister så väl i afseende å lämplighet för undervisningens behöriga anordning som i afseende å utrymme, gör det i högsta måtto angeläget, att seminariet så snart ske kan blifver försedt med egen lämplig lokal. Ett antal af 11 bland de inträdessökande eleverne har år 1878, ett antal af 14 år 1879 samt af 20 år 1880 till följd af bristande utrymme måst afvisas. Jag vågar derföre hoppas, att Riksdagen nu ej skall vägra min hemställan om det understöd, som sakens vigt erfordrar.

På grund af hvad jag här haft äran anföra hemställer jag vördsamt,

att Riksdagen måtte bevilja ett anslag af 62,000 kronor till uppförande i Falu stad af nödiga byggnader för det derstädes upprättade folkskolelärarinneseminariet.

Om remiss till Stats-Utskottet samt om benägen tillåtelse att för Stats-Utskottet få förete de ritningar, kostnadsförslag och öfriga handlingar, på hvilka ofvan stående uppgifter grunda sig, anhålles vördsammast.

Stockholm den 28 Januari 1881.

W. Falk.